

זוגות בספרות העברית

ההתחברות לזוגות בתולדות הספרות העברית נשלטת על-ידי נקודות-מוצא של סמיכות בזמן הכתיבה ובז'אנר הכתיבה:

1. יהודה הלוי ושלמה אבן גבירול

2. ביאליק וטשרניחובסקי

3. עגנון והזז

689575832. ביאליק ועגנון

המשותף לזוג האחרון - שני הענקים של ספרות התחייה. יש ביניהם שוני רב. הם דומים לשני עצים ענקיים, שונים לפי מינם, אבל הם נטועים באותו מקום ויש מפגשים של שורשים מצד אחד וענפים מצד שני. ההבדל ביניהם הוא בגזעים.

ביאליק הוא בעיקרו משורר דגול

עגנון הוא סופר פרוזה.

ביאליק מתרפק וכואב את סיפור עיירתו. עגנון חי כל ימיו את עיירתו בוצ'אין' בגליציה. שניהם מתרפקים על ילדותם.

שניהם חשים שליחות בכתיבתם, להיות צופים לבית ישראל. הם מספרים את סיפור תולדותיו של עם ישראל מראשיתו, עד לחורבן ועד לגאולה.

הלשון של שניהם שואבת מכל האוצרות הגנוזים של הלשון העברית. בסיפור הם משתמשים בלשון חז"ל, בשירה הם משתמשים בלשון התנ"כ.

שניהם ממלאים את כוס הזהב האישית והלאומית שלהם בכל הטוב והאיכותי של תרבות ישראל.

ביאליק הולך מהטראגי לקומי בחריפות רבה, אך הוא מבדיל בין שמחה לעצב, בין יום ללילה.

עגנון מערבב את שניהם את השמחה עם העצוב. כמה מהסיומים של סיפוריו נכתבו פעמיים - פעם סיום שמח ופעם סיום עצוב. עגנון מעדיף תמיד לסיים בטוב. יש בו רכות גדולה יותר מאשר ביאליק.

מי שבוחן ביסודיות את יצירותיהם של ביאליק ועגנון, מגלה כמו בכתיב הקודש, שיש להם שבעים פנים. שפע רמיזות לכל הרבדים של התרבות העברית לדורותיה.

ביאליק מרשים אותנו במיוחד בגלל החשיפה שלו ופחות בכלים הצורניים שלו.

עגנון מרגש אותנו בתחבולות שלו.

ביאליק הוא משורר האומה. יש שראו בו נביא בן זמנו, העוסק בתוכחה ובזעם. עגנון הוא מספר הסיפורים של האומה, שעוסק פחות בתוכחה וזעם.

הרופא וגרושתו ש"י עגנון

רופא בבית חולים פוגש אחות בלונדית בשם דינה, שהיתה אהובה על הכול. החולים אהבן אותה וכל חולה חש שהוא במרכז העניינים. לעומת האחות הראשית.

אשה כבת ארבעים, יחסנית, צנומה וחורוורית כחומץ, ששונאה את הכול, רופאים וחולים, חוץ אולי מן קהוה שחורה ועוגות מלוחות וכלב בחיקה.....

יום אחד הרופא מגיע לחדר האוכל ושואל אותה אם היא עסוקה. אמרה לי חופשית אני היום מבית חולים.

עמוד תע:

הם כמובן יוצאים לאיזה פארק ומשוחחים על מחלות, על רופאים, על האחות הראשית.

הדרך שבה הוא מציע לה נישואין היה מיוחדת לעגנון:

עמוד תעא-תעב

התקופה הנפלאה היא כמובן תקופת האירוסין. מסתבר לו שדינה הבלונדית היא משפחה מיוחסת ועשירה מאוד ואילו הרופא הוא בן פחה עני.

הימים הנפלאים נעלמים. עד שיום אחד הוא בא לבית החולים ומוצא אותה תופרת שמלה חדשה. לפתע היא מסתכלת לו ישר לעינים ואומרת לו, כי הוא לא הגבר הראשון בחייה וכבר יצאה קודם עם פקיד אחד בבית המחוקקים. מרגע זה הוא נרדף מן המחשבה שדינה אהובת ליבו נתנה את ליבה לאחר ואולי ליבה עדיין נתון לו.

תיאור החתונה העלובה: **עמ' תעה.**

ברגע שהוא מכניס לאצבעה את טבעת הקידושין הוא לא יכול לשכוח את הגבר הזה.

הם יוצאים לירח דבש לאיזה כפר. תראו איך מככב האהוב הראשון:

עמ' תעו

עמ' תעז-תעח.

מאותו ליל חופה הלבלר לא סר מנגד עיניו. הוא נישק לה ושמע בת קול של נשיקה שנשק לה אחר. הוא מחפש בבית איזה סימן לקשר עם הלבלר ולא מוצא דבר. יום אחד הם יושבים לארוחה. כדרכו בתקופה האחרונה הוא ממעט לדבר איתה.

פתאום הוא אומר לה: דבר זה עלה בליבי.

היא נענעה בראשה ואמרה: כן, כן, אף אני דעתי כך.

הרופא שאל אותה אם היא יודעת מה הוא חושב בתוך תוכו והיא אומרת לו כן אני יודעת.

לחשה ואמרה: גט. היא שולחת בו מבט עצוב. רק אז הוא מבין כמה הוא רודף את אשתו ומציק לה ללא הרף. אני מוכנה לקבל גט רק כדי להקל על יסוריך.

יום אחד מביאים חולה לבית חולים ומתברר לרופא שזה לא פחות ולא יותר אלא הפקיד שאותו הוא ששונא כל כך. הוא מחליט לתת לחולה הזה את הטיפול הטוב ביותר שנתן מימיו, את האוכל הטוב ביותר, את התרופות הטובות ביותר. עד שכבר הייתה לו פימה שמנה מתחת לסנטר. החולה מודה לו מקרב לב והוא חושב: **עמוד תפג**

הוא חוזר הביתה ומספר לאשתו על הפקיד והיא מגלה אדישות. בלילות הוא אפילו חולם על הפקיד והיא לא מגיבה. הוא מתחיל לרחם על האומללה הזאת: **עמוד תפו.**

הוא רואה אותה חיוורת ואומללה ומתמלא פחד שמא היא תתאבד. הם חיים בבית אחד, ללא ילדים ומתוך זרות מוחלטת. הסוף הצפוי מגיע:

עמוד תפט.

דווקא אז, לאחר שהם התגרשו הוא מרגיש את התלות הגדולה שלו בה. הגעגועים מכרסמים:

עמוד תצ.

ביאליק : אל הציפור